

گام دیگر به سوی

تمدن اسلامی

(تألیف بیانیه گام دوم انقلاب)

دکتر حسین علی رمضانی

۱۳۹۹

سرشناسه	: رمضانی، حسین علی، ۱۳۵۵-
عنوان و نام پدید آور	: گام دیگر به سوی تمدن اسلامی (تئیین بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی) / مؤلف حسین علی رمضانی.
مشخصات نشر	: تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، نیروی دریایی، دفتر پژوهشهای نظری و مطالعات راهبردی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۳۰۸ ص.؛ نمودار (بخش رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۹۹-۸۹-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: خاتمه ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸- -- دیدگاه درباره انقلاب اسلامی
موضوع	: Khamene'i, Ali, Leader of IRI, 1939- -- Views on Islamic Revolution
موضوع	: خاتمه ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸- -- پیامها و سخنرانی ها
موضوع	: Khamenei, Sayyed Ali -- Messages and speech
موضوع	: ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷
موضوع	: Iran -- History -- Islamic Revolution, 1979
شذاسه افزوده	: ایران. ارتش. نیروی دریایی. دفتر پژوهشهای نظری و مطالعات راهبردی
رده بندی کنگره	: DSR1692
رده بندی دیویی	: 955/.844
شماره کتاب نسبی ملی	: 5826693
تاریخ در خواب	: 1398/05/27
کد پیگیری	: 5825636

مؤلف: دکتر حسین علی رمضانی

ناظر چاپ: علی فرهادی

شورای علمی راهبری و نظارت: دکتر محمد ابراهیم مداحی - دکتر سید ران شاگان - دکتر سید علی موسوی نور

ویراستار: غلامرضا گودرزی

طراحی جلد: سید قاسم تفاق

صفحه آرا: مصطفی رکنی

کنترل نهایی: رضا میثربنا، مسعود کیانمهر

چاپ و صحافی: فرماندهی آماد و پشتیبانی نداجا

چاپ اول ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۹۹-۸۹-۷

نشانی ناشر: تهران، میدان رسالت، انتهای خیابان نیروی دریایی، انتشارات دفتر پژوهشهای نظری و مطالعات راهبردی نداجا.

تلفن: ۷۳۹۵۴۸۱-۷۷۲۲۶۰۴۴

کلیه حقوق این اثر به صورت مشترک و به صورت مساوی بین مرکز تربیت مدیران راهبردی و انتشارات دفتر پژوهشهای نظری و مطالعات راهبردی نداجا است.

سخن فرماندهی

عبور از مسیرهای پرتلاطم و دشوار کمال و تعالی و ساخت یک تمدن جدید توسط یک ملت؛ نیازمند بصیرت و آگاهی عمیق از آرمان‌های عظیمی است که به پشتوانه تلاش و فهم دقیق از فلسفه حرکت و درک کامل اهداف حاصل می‌شود.

سازمان‌های نیروهای مسلح به‌عنوان زینت یک حکومت و حافظ امنیت کشور؛ لازم است عبور موفق ملت را از این مسیر تضمین نمایند. بنابراین برای رسیدن به معرفت کامل در باب اینکه خاستگاه تفکرات پیش‌برنده انقلاب از کجا بوده؟ در کجا ایستاده‌اند؟ به کجا می‌روند؟ و ابعاد وجودی سرمنزل مقصود آنها چیست؟ از مهمترین سئوالاتی است که نه تنها باید به آنها پاسخ بدهند بلکه باید قادر باشند به‌عنوان یک مرجع علمی این جریان فکری را در جامعه ترویج نمایند.

بیانیه گام دوم انقلاب سند ارزشمندی است که به‌عنوان قطب‌نما و الگوی حرکت در مسیر تحقق تمدن نوین اسلامی، با نگرشی ژرف، همه‌جانبه، دوراندیشانه و هوشمندانه می‌تواند حرکت جریان‌های اجتماعی و سیاسی کشور را تا دستیابی به این هدف بررسد. راه‌مایی نماید. لازمه تحقق این سند، فهم عمیق و دقیق لایه‌های مختلف تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری سازمان از محتوای آن و تسلط به همه جزئیات و گزاره‌هایی است که برای حرکت دقیق در این مسیر نیازمند آن می‌باشیم.

کتاب حاضر، ابزار مناسبی برای فهم دقیق فلسفه وجودی انقلاب اسلامی و پیامدهای آن است که ضمن بررسی علمی مولفه‌های مهم انقلاب اسلامی، توصیه‌های راهبردی برای شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی را فراهم می‌آورد. نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران، به‌عنوان نیروی پیشرو در تحقق فرامین فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی) با حمایت از کتاب حاضر و به‌مطو... ایجاد جریان فکری دقیق، یکپارچه و منسجم، مطالعه دقیق این کتاب را در کلیه سطوح راهبردی خود الزامی و برای کلیه سطوح کارکنان توصیه می‌نماید. امید است این کتاب به‌عنوان راهنمای اجرایی نمودن بیانیه گام دوم انقلاب، در بهره‌برداری همه سازمان‌ها، محققان و اندیشمندان قرار گیرد.

فرمانده نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران:

دکتر حسین خانزادی

۱	• مقدمه
۵	روشی برای تحلیل بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی
۱۷	• فصل اول: توصیف انقلاب اسلامی
۱۹	گفتار اول) ورود انقلاب اسلامی به دومین مرحله خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی
۲۸	گفتار دوم) پیروزی انقلاب اسلامی؛ آغازگر عصر جدید عالم
۳۲	گفتار سوم) شعارهای جهانی، فطری، درخشان و همیشزنده انقلاب اسلامی
۳۹	گفتار چهارم) دفاع ابدی از نظریه نظام انقلابی
۴۷	گفتار پنجم) جمهوری اسلامی و فاصله میان باید‌ها و واقعیات
۵۳	گفتار ششم) انقلاب اسلامی؛ مایه سربلندی ایران و ایرانی
۶۱	• فصل دوم: گذشته؛ پلی به سوی آینده
۶۳	گفتار اول) برای برداشتن همه‌ای آثار در آینده، باید گذشته را درست شناخت
۷۲	گفتار دوم) آغاز انقلاب و نظام اسلامی در نیمه صفر
۸۳	گفتار سوم) تقابل دوگانه جدید «اسلام و استکبار»؛ پیده برجسته جهان معاصر
۹۱	گفتار چهارم) مدیریت جهادی و اعتقاد به اصل «ما مصلحت‌انیم»؛ عامل عزت و پیشرفت ایران در همه عرصه‌ها
۹۹	• فصل سوم: برکات بزرگ انقلاب اسلامی
۱۰۱	مقدمه/ انقلاب و پایان انحراف تاریخی
۱۱۱	۳-۱) ثبات و امنیت و حفظ تمامیت ارضی ایران
۱۱۷	۳-۲) موتور پیشران کشور در عرصه علم و فناوری و ایجاد زیرساخت‌های حیاتی و اقتصادی و عمرانی
۱۲۵	۳-۳) به اوج رسانیدن مشارکت مردمی و مسابقه خدمت‌رسانی
۱۴۶	۳-۴) ارتقاء شگفت‌آور ببیش سیاسی احاد مردم
۱۵۴	۳-۵) سنگین کردن کفه عدالت در تقسیم امکانات عمومی کشور
۱۶۱	۳-۶) افزایش چشمگیر معنویت و اخلاق در فضای عمومی جامعه
۱۶۸	۳-۷) ایستادگی روزافزون در برابر قلتران و زورگویان و مستکبران جهان
۱۷۵	• فصل چهارم: مؤلفه‌های ورود به گام دوم انقلاب اسلامی
۱۷۷	گفتار اول) انقلاب چهل‌ساله و گام بزرگ دوم
۱۸۵	گفتار دوم) اقتدار انقلاب اسلامی و تغییر چالش‌ها و شکست مستکبران
۱۹۱	گفتار سوم) جوانان؛ محور تحقق نظام پیشرفته اسلامی
۱۹۵	گفتار چهارم) نیروی انسانی مستعد و کارآمد با زیربنای عمیق و اصیل ایمانی و دینی؛ مهم‌ترین ظرفیت امیدبخش کشور
۲۰۳	گفتار پنجم) فهرست طولانی فرصت‌های مادی کشور
۲۰۹	• فصل پنجم: توصیه‌های راهبردی برای آینده‌ای روشن

۲۱۱	 مقدمه
۲۱۴	 راهبرد اول) علم و پژوهش
۲۲۹	 راهبرد دوم) معنویت و اخلاق
۲۳۷	 راهبرد سوم) اقتصاد
۲۵۱	 راهبرد چهارم) عدالت و مبارزه با فساد
۲۶۶	 راهبرد پنجم) استقلال و آزادی
۲۷۲	 راهبرد ششم) عزت ملی، روابط خارجی، مرزبندی با دشمن
۲۷۸	 راهبرد هفتم) سبک زندگی
۲۸۳	 • جمع بندی
۲۸۹	 • منابع و مآخذ

هستی را با معرفت تعاملی تنگاتنگ است. رابطه بین هستی و نگرش معرفتی آدمی، رابطه‌ای دوسویه است. به این معنی که تغییر و تحول در هستی به تغییر در نوع نگاه و معرفت انسانی منجر خواهد شد و با تغییر در نگرش معرفتی انسان‌ها، شاهد تغییر و تحول در هستی خواهیم بود. حرکت و تغییر امری محتوم در دو جریان هستی و معرفت است.

امتداد حرکت با شکل‌گیری مقاومت در مسیر آن، دچار تلاطم می‌شود و این تلاطم گاه به شکل آشوب و انقلاب سیستمی خود را به نمایش می‌گذارد. خطوط حرکت در نظام معرفتی و جریان هستی آرام و حتماً مستقیم نیست و حالات مختلفی به خود می‌گیرد؛ حالتی که در آن بر اثر تراکم جریان مقاوم و یا تشدیدکننده خط سیر حرکت در دو جریان موازی هستی و معرفت پدیدار می‌شوند. یک در این حالات را می‌توان انقلاب در هستی و انقلاب در معرفت نامید. خط سیر جریان معرفت، مسائل و معماهای بدون پاسخی روبه‌رو می‌شود که به آرامی آن را از مسیر متعارف خود باز می‌گرد و پس از گذر زمان مشخصی، دچار ناهنجاری و بحران معرفتی می‌کند که نتیجه آن میل به سکون و با افعال است. در آن سو نیز چنانچه جریان هستی دچار انباشتی از نیازها شود و سیستم اجتماعی مانع به برطرف کردن آن نیازها نباشد، هستی نیز دچار انقلاب می‌شود؛ بنابراین جریان هستی، انطباق‌نگاشتی با جریان معرفتی انسان‌ها دارد و بر اساس اصل تغییر، جریان فکری - معرفتی نیز به مثابه حرکت در هستی درگیر پدیده‌های متضاد می‌شود و میل به کمال یا افول می‌یابد. در این سیر، تنها جریان و حرکتی که قابلیت ماندگاری در نظام هستی و معرفتی را داراست، و آن را ثابت کرده است، جریان و خط سیر تکاملی اسلام است. "الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ اَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ تَضَيَّتْ لَكُمْ الْاِسْلَامُ دِينًا" (مائده/ آیه ۳).

اسلام در حوزه معرفتی بر عقول انسان‌های مستعد و قابل، نزول کرد و هر خردیای انسانی و مکانی را شایسته بیند در آن اطراق می‌کند. به همین دلیل، پس از ۱۴۰۰ سال، شاهد نزول اجلال دین مقدس اسلام در ساحات مختلف کشور ایران هستیم و این رویداد خوشایند با انقلاب پرشکوه ملت ایران پدیدار شد.

با پا گرفتن و شروع حیات نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، همه تهدیدهایی که بر سر راه یک انقلاب متصور است، پیش روی آن قرار گرفت، اما این انقلاب اسلامی در سیر حرکت

خود از هر بزنگاه و برهه‌ای با کمترین آسیب به سلامت عبور کرد؛ آن هم به دلیل دو تمایز و دو ویژگی اصلی: اول، کاملاً مردمی بودن انقلاب و دوم، داشتن رهبری حکیم و فرزانه. با رجوع به تاریخ انقلاب‌های جهان، نقش رهبری که در جایگاه راهبردی انقلاب قرار گرفته و جهت و سمت و سوی انرژی و توان کشور را به آن سمتی که مدنظر است، رهنمون کرده باشد، بسیار اندک است؛ بنابراین بسیاری از انقلاب‌ها (گاه به‌طور ناگهانی و گاه به‌طور تدریجی) دچار انحراف و در نهایت فنا شده‌اند. اصلی‌ترین عامل انحراف در انقلاب‌ها را باید در فاصله گرفتن از شعار انقلاب، توسط دو طیف مردم و مسئولان دانست.

کاهش بصیرت آحاد جامعه و عدم کارایی و فساد در بدنه مسئولان، دو عامل اساسی فروپاشی یک نظام که با رویکردی انقلابی شکل گرفته است، محسوب می‌شود. شکاف بین اجزای سیستم انقلاب و جدایی بین مسئولان و مردم، نتیجه اولیه فساد در بین مسئولان و بی‌بصیرتی در توده مردم خواهد بود. چنانچه رفتار رهبران و مسئولان با شعارهای اصیل انقلاب هم‌خوانی نداشته و مطابقت با معیارهای ارزشی تعیین شده، نباشد، به مرور شاهد بروز انحراف و زاویه گرفتن خطوط اولیه انقلاب با خط و ربط موجود خواهیم بود.

اسلام پس از قرن‌ها در منطقه جغرافیایی آسیای غربی و کشور ایران در سعه زمان و معرفت بشری نزول کرد و مردم شریف و سعادتمند ایران، انقلاب خود قابل و لایق حمل این امانت الهی دانسته شدند. انقلاب اسلامی مردم ایران کوبه‌ای سهمگین بر گرده شیطان و اندیشه مادی و حیوانی او وارد کرد. این انقلاب همانند نور در جهان ظلمت‌زده بشری تابیدن گرفت و خدا دوباره و پس از قرن‌ها بر ساحات و ابعاد سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اجتماعی و زیستی بشر بروز و ظهور یافت و ولایت هسته مرکزی این انقلاب قرار گرفت. ولایتی که در آن از خدا تا اولیاء الهی را شامل می‌شود. انسانی که بر محور عدالت فرد، رعایت نفس شروع می‌کند و برای احیای عدالت و تقوای اجتماعی بر حسب تکلیف، در سامانه ولایت قرار می‌گیرد. سکنان کشتی انقلاب اسلامی در دستان با کفایت ولی فقیه جامع‌الشرایف قرار می‌گیرد و بعد از چهل سال فراز و فرود، گام دوم را با انتشار بیانیه‌ای امیدبخش به امت اسلامی نوید می‌دهد.

آری! انقلاب اسلامی پس از چهل سال بالندگی و رشد، در حالی گام در چهل سالگی دوم می‌نهد که رفتار و گفتار رهبران آن با شعارهای انقلاب و اسلام کاملاً منطبق بوده است. امامین انقلاب، نماد انطباق حرف با عمل بودند و هستند و رمز ماندگاری انقلاب همین نقطه و علت کانونی است. رهبر معظم انقلاب اسلامی، امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در جشن چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، با رویکردی تحلیلی و توصیفی به تشریح انقلاب در گذشته و حال و

ترسیم آینده در قالب بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی اقدام نموده‌اند و بر جامعه علمی کشور فرض است که در راستای تبیین و گفتمان‌سازی کلامی که از سوی امام صادر و ابلاغ می‌شود، هرچه سریع‌تر به تولید مفاهیم، گزاره‌های تبیینی و روشنگری و نیز فرآیندها و مدل‌ها اقدام نماید. در این راستا و بر حسب تکلیف مفروض، نویسنده سعی می‌کند با بضاعت اندک علمی خویش، با رویکرد تحلیل محتوا و مضمون کلام امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) را در منشور گام دوم انقلاب اسلامی، تبیین و توضیح دهد و گامی هر چند کوچک در این مسیر بردارد.

بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، نشان از فرآیند فراز و فرودهای انقلاب در گذشته، توصیف وضع موجود و ترسیم آینده‌ای روشن را از لسان رهبر انقلاب بیان می‌دارد. بیانیه‌ای که با نگاه حکمت محور توسط حکیم و فرزانه‌ای، خطاب به جامعه ایرانی و چه بسا امت اسلامی تدوین و انتشار یافته است. قرار گرفتن در مدار منظومه معرفتی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) با رویکرد اخلاقی - علمی جز اولویت‌های نویسنده بوده و این امر منتج به رویکرد تفسیر عقلی - اجتهادی در رجوع به این متن شده است؛ بنابراین اما دست کتاب حاضر بتواند در لایه‌های گفتمانی و راهبردی به عنوان یک مرجع علمی به بهره‌برداری پژوهشگران برسد.

مراتب قدردانی و سپاس از عزیزانی که در چاپ و نشر این اثر ماندگار سهیم بوده‌اند، آقایان: ناخدایکم دکتر حمیدرامین شایگان، دکتر سیدعلی موسوی نور، ناخدایکم دکتر جواد داداش‌زاده، ناخدایکم رضا مبشرنیا، ناخدایکم امیرحسین صافی‌زاده و مهندس مسعود کیان‌مهر.

دکتر حسین علی رضائی

اثر ۱۳۹۸